

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ: 270727-222594

ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 919113-949422

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ – ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ – ΓΝΩΣΤΟ.

Α. Κείμενο:

ἐνθα δὴ πᾶς παντὶ θυμοῦται καὶ νουθετεῖ, δῆλον ὅτι ὡς ἐξ ἐπιμελείας καὶ μαθήσεως κτητῆς οὐσης. εἰ γὰρ ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὸ κολάζειν, ὦ Σώκρατες, τοὺς ἀδικοῦντας τί ποτε δύναται, αὐτό σε διδάξει ὅτι οἳ γε ἄνθρωποι ἡγούνται παρασκευαστὸν εἶναι ἀρετῆν. οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων καὶ τούτου ἕνεκα, ὅτι ἠδίκησεν, ὅστις μὴ ὡσπερ θηρίον ἀλογίστως τιμωρεῖται· ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν οὐ τοῦ παρεληλυθότος ἕνεκα ἀδικήματος τιμωρεῖται —οὐ γὰρ ἂν τό γε πραχθὲν ἀγέννητον θεῖη— ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος χάριν, ἵνα μὴ αὐθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα. καὶ τοιαύτην διάνοιαν ἔχων διανοεῖται παιδευτὴν εἶναι ἀρετῆν· ἀποτροπῆς γοῦν ἕνεκα κολάζει. ταύτην οὖν τὴν δόξαν πάντες ἔχουσιν ὅσοιπερ τιμωροῦνται καὶ ἰδία καὶ δημοσία. τιμωροῦνται δὲ καὶ κολάζονται οἳ τε ἄλλοι ἄνθρωποι οὐς ἂν οἴωνται ἀδικεῖν, καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναῖοι οἳ σοὶ πολῖται· ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ Ἀθηναῖοί εἰσι τῶν ἡγουμένων παρασκευαστὸν εἶναι καὶ διδακτὸν ἀρετῆν. ὡς μὲν οὖν εἰκότως ἀποδέχονται οἳ σοὶ πολῖται καὶ χαλκέως καὶ σκυτοτόμου συμβουλευόντος τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι διδακτὸν καὶ παρασκευαστὸν ἡγούνται ἀρετῆν, ἀποδέδεικταί σοι, ὦ Σώκρατες, ἱκανῶς, ὥς γέ μοι φαίνεται.

Στην πραγματικότητα, αρχίζουν από την παιδική ηλικία να διδάσκουν και να νουθετούν, συνεχίζοντας για όλη τη ζωή. Αμέσως μόλις αρχίσει να καταλαβαίνει ένα παιδί τι του λένε, και η παραμάνα του και η μητέρα του και ο παιδαγωγός του και ο ίδιος ο πατέρας του αγωνίζονται γι' αυτό το πράγμα, για το πώς δηλαδή θα βελτιωθεί το αγόρι, διδάσκοντάς το για κάθε του πράξη και για κάθε του λόγο και εξηγώντας του ότι αυτό είναι δίκαιο και το άλλο άδικο, και ότι αυτό είναι καλό και το άλλο αισχρο, και αυτό όσιο και εκείνο ανόσιο, και ότι αυτά πρέπει να τα κάνεις και αυτά να μην τα κάνεις. Κι όταν ακούει με τη θέλησή του, πάει καλά. Εάν όμως δεν υπακούει, τότε, με τις απειλές και τα χτυπήματα το «ισιώνουν», σαν δέντρο που λυγίζει και γέρνει. Κι ύστερα, όταν το στέλνουν στους δασκάλους, δίνουν εντολή να επιμεληθεί ο δάσκαλος περισσότερο την ευκοσμία των παιδιών, παρά τα γράμματα και τη μουσική. Και οι δάσκαλοι άλλωστε γι' αυτό φροντίζουν κυρίως. Και μόλις

τα αγόρια μάθουν τα γράμματα και είναι σε θέση στο εξής να καταλάβουν ένα γραπτό κείμενο, όπως μέχρι τώρα καταλάβαιναν τον προφορικό λόγο, τα βάζουν, καθισμένα στα θρανία τους, να διαβάζουν δυνατά τα ποιήματα των μεγάλων ποιητών και τα αναγκάζουν να μάθουν απέξω αυτά τα έργα, στα οποία υπάρχουν πολλές συμβουλές, αλλά και αναλύσεις για τα πράγματα, και έπαινοι και εγκώμια για τους αρχαίους ήρωες, προκειμένου το αγόρι να θελήσει να τους μιμηθεί και να έχει διάθεση να γίνει παρόμοιος.[...] Και όταν πια φύγουν αυτοί [δηλαδή οι νέοι άνδρες] από τους δασκάλους, η πόλη, με τη σειρά της, τους αναγκάζει να μάθουν τους νόμους και να ζουν σύμφωνα με αυτούς, ώστε να μην ενεργούν από μόνοι τους και όπως νομίζουν οι ίδιοι [...]. Έτσι, και η πόλη, υπογραμμίζοντας τους νόμους, αυτά τα επινοήματα των καλών, παλαιών νομοθετών, αναγκάζει και όσους ασκούν ένα αξίωμα και όσους άρχονται να συμορφώνονται με αυτούς. Εκείνος δε ο οποίος τους παραβαίνει, υφίσταται κυρώσεις και οι κυρώσεις αυτές ονομάζονται, και σε σας εδώ [δηλ. στην Αθήνα] και σε πολλά άλλα μέρη, ευθύνες, λες και η δικαιοσύνη ξαναβάζει [τον παραβάτη] στην ευθεία. Ενώ λοιπόν είναι τόσο μεγάλη η προσπάθεια που καταβάλλεται για την αρετή και στο ιδιωτικό και στο δημόσιο επίπεδο, εσύ Σωκράτη εκπλήττεσαι και απορείς αν η αρετή είναι διδακτή; Το εκπληκτικό όμως θα ήταν μάλλον το να μην μπορεί να διδαχθεί η αρετή.

A1. Να μεταφραστεί το απόσπασμα: «οὐδείς γὰρ κολάζει διδακτὸν ἀρετὴν».

Μον.10

B. Να απαντηθούν τα παρακάτω ερωτήματα:

B1 «Ο Πρωταγόρας στην ενότητα 6 αναφέρεται στον σκοπό της ποινής. Ποιος είναι αυτός; Ποια σχέση εντοπίζετε ανάμεσα σε αυτή και την παλιότερη αντίληψη της ανταπόδοσης(ποινή- τιμωρία- «τίσις»)

Μον.15

B2. Πού στοχεύει η παρέμβαση της πολιτείας στην εκπαιδευτική διαδικασία των νέων, όπως διαφαίνεται από το απόσπασμα της ενότητας 7;

Μον.15

B3. Γιατί ο Πλάτων δε διστάζει να ειρωνευτεί και να υπομονεύσει με κάθε τρόπο τη διάλεξη;

Μον.10

B4. α) Με ποιες λέξεις του κειμένου σχετίζονται ετυμολογικά οι λέξεις: καθηγητής, τρόπαιον, ἔξις, κοινοβούλιον, παράθεσις.

Μον.5

β. πειρῶμαι πείρα : Να γράψετε πέντε λέξεις, απλές, σύνθετες, με το θέμα που σας δίνεται.

Μον.5

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ: 270727-222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 919113-949422

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....
ΟΝΟΜΑ:
ΤΜΗΜΑ:
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Οὐκ ἦν ἄρ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χαλεπώτερον οὐδέν ἢ γείτονος πονηροῦ καὶ πλεονέκτου τυχεῖν, ὡσπερ ἐμοὶ νυνὶ συμβέβηκεν. ἐπιθυμήσας γὰρ τῶν χωρίων μου Καλλικλῆς οὕτω διατέθηκέν με συκοφαντῶν, ὥστε πρῶτον μὲν τὸν ἀνεψιὸν τὸν ἑαυτοῦ κατεσκεύασεν ἀμφισβητεῖν μοι τῶν χωρίων, ἐξελεγχθεὶς δὲ φανερώς καὶ περιγενομένου μου τῆς τούτων σκευωρίας πάλιν δύο δίκας ἐρήμους μου κατεδιητήσατο, τὴν μὲν αὐτὸς χιλίων δραχμῶν, τὴν δὲ τὸν ἀδελφὸν τουτονὶ πείσας Καλλικράτην. δέομαι δὴ πάντων ὑμῶν ἀκοῦσαί μου καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, οὐχ ὡς αὐτὸς δυνησόμενος εἰπεῖν, ἀλλ' ἴν' ὑμεῖς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καταμάθητε, ὅτι φανερώς συκοφαντοῦμαι.

Δημοσθένους, Προς Καλλικλέα, 1-2

Λεξιλόγιο

- ἀνεψιὸς: πρώτος εξάδερφος // ἀνεψιαδοῦς, ανεψιαδῆ: ανιψιός, ανιψιά (από εξάδερφο)
- καταδαιτώμαι δικήν ἢ δίαιτάν τινος: ενεργῶ ὥστε να εκδοθεῖ απόφαση δικαστηρίου ἢ διαιτητῶν εναντίον κάποιου

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το παραπάνω κείμενο.

(Μονάδες 20)

2. Να γραφούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται.

- ἄνδρες: κλητική ενικού αριθμού.
- ἐπιθυμήσας: αιτιατική ενικού αριθμού
- ἐξελεγχθεὶς: δοτική πληθυντικού αριθμού
- ἑαυτοῦ: γενική πληθυντικού αριθμού
- μου: αιτιατική ενικού αριθμού

(Μονάδες 5)

3. Να αντικατασταθούν οι παρακάτω τύποι με αυτούς που ζητούνται.

- τυχεῖν: γ' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής ενεργητικής φωνής στο χρόνο που βρίσκεται
- συμβέβηκεν: γ' ενικό πρόσωπο μέλλοντα οριστικής
- ἐξελεγχθεῖς: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής στο χρόνο και στη φωνή που βρίσκεται
- ἀκοῦσαι: γ' ενικό πρόσωπο ευκτικής ενεργητικής φωνής στο χρόνο που βρίσκεται
- εἶπεῖν: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής στο χρόνο και στη φωνή που βρίσκεται

(Μονάδες 5)

4. Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι παρακάτω όροι.

- ἐμοὶ: στο
- ἐπιθυμήσας: στο
- δραχμῶν: στο
- Καλλικράτην: στο
- αὐτῶν: στο

(Μονάδες 5)

5. Να βρεθούν οι δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου (ονοματικές και επιρρηματικές) και να χαρακτηριστούν.

(Μονάδες 5)

Καλή Επιτυχία!